

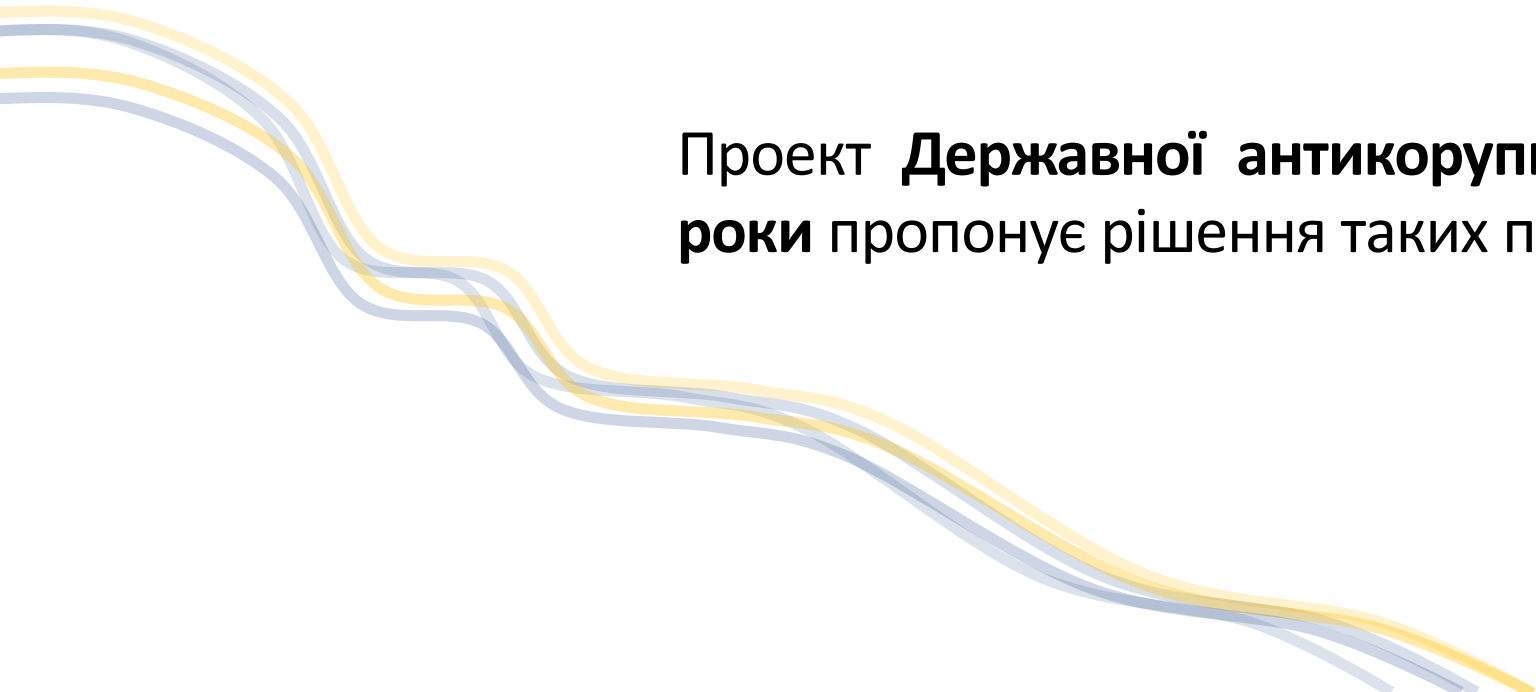
НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ
КОРУПЦІЇ

Державна антикорупційна програма на 2023-2025 роки

Підрозділ 1.6. Захист викривачів корупції.

§ 1.6.1. Проблема. Відсутність поваги до викривачів корупції у суспільстві, а також відсутність у осіб, які хочуть повідомити про корупцію, необхідних знань щодо правових гарантій захисту їх порушених прав.

Проект **Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки** пропонує рішення таких проблем.

ПРОБЛЕМА 1:

Існування побоювання зазнати осуду серед свого оточення (колег, друзів, знайомих) та наслідків у вигляді негативних заходів впливу з боку керівництва викликає доволі низьку готовність та небажання осіб повідомляти про відомі їм факти корупції.

РІШЕННЯ:

- 1)** Сформувати повагу до викривачів як відповідальних громадян за допомогою просвітницьких заходів;
- 2)** Розробити та впровадити Стратегію розвитку викривання та захисту викривачів в Україні.

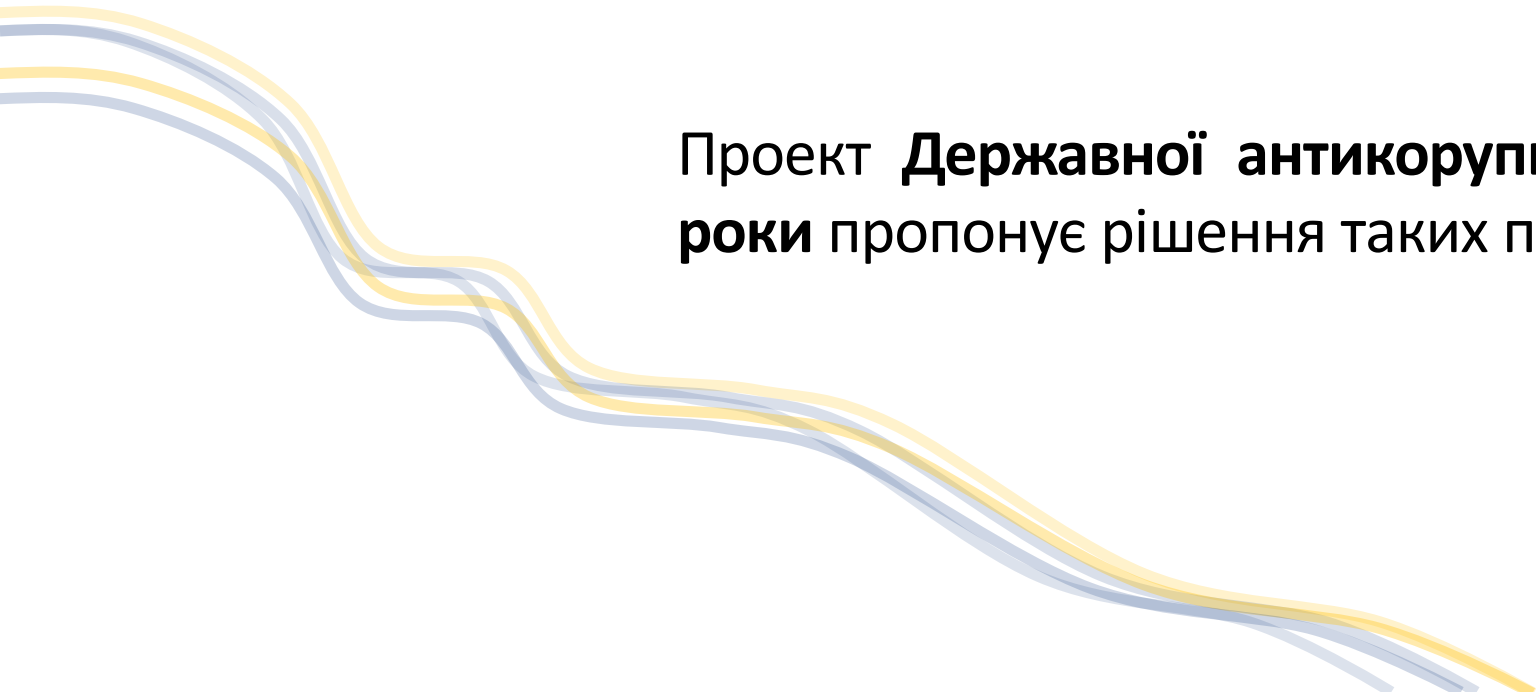
ПРОБЛЕМА 2:

Відсутність у осіб, які хочуть повідомити про корупцію, необхідних знань щодо правових гарантій захисту прав викривача та механізму реалізації такого захисту.

РІШЕННЯ:

- 1) провести загальнонаціональну інформаційну кампанію, спрямовану на розвиток викривання та захист викривачів в Україні;
- 2) створити комунікаційні продукти (відеоконтент, аудіо- та візуальні матеріали) для різних аудиторій з метою ознайомлення з гарантіями захисту викривачів, формування поваги до викривачів та культури викривання в Україні;
- 3) розробити та впровадити навчальні програми з тематики викривання корупції для студентів спеціальностей «Право», «Міжнародне право», «Правоохоронна діяльність», «Психологія», «Публічне управління та адміністрування»;
- 4) розробити та впровадити навчальний продукт для школярів з тематики викриття корупції та ролі викривачів в суспільстві.

§ 1.6.2. Проблема. Відсутність необхідних знань для належного повідомлення про випадки корупції, суб'єктів, уповноважених їх розглядати, а також механізму ефективного розгляду таких повідомлень.

Проект **Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки** пропонує рішення таких проблем.

ПРОБЛЕМА 1:

Відсутність ефективного та зручного інструменту для подання і розгляду повідомлень про корупцію.

РІШЕННЯ:

- 1)** запуснути в промислову експлуатацію Єдиний портал повідомлень викривачів;
- 2)** підключити до Єдиного порталу повідомлень викривачів державні органи, органи місцевого самоврядування, юридичних осіб публічного права.

ПРОБЛЕМА 2:

Низький рівень обізнаності населення із порядком подання повідомлень про корупцію та процедурами розгляду таких повідомлень.

РІШЕННЯ:

- 1) провести загальнонаціональну інформаційну кампанію, спрямовану на популяризацію каналів повідомлення про корупцію, зокрема, Єдиного порталу повідомлень викривачів, та механізмів розгляду повідомлень про корупцію;
- 2) розробити необхідні навчальні, методичні матеріали та провести тренінги для працівників уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції щодо ефективної організації роботи з Єдиним порталом повідомлень викривачів;
- 3) створити онлайн курси для уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції щодо ефективної організації роботи з Єдиним порталом повідомлень викривачів.

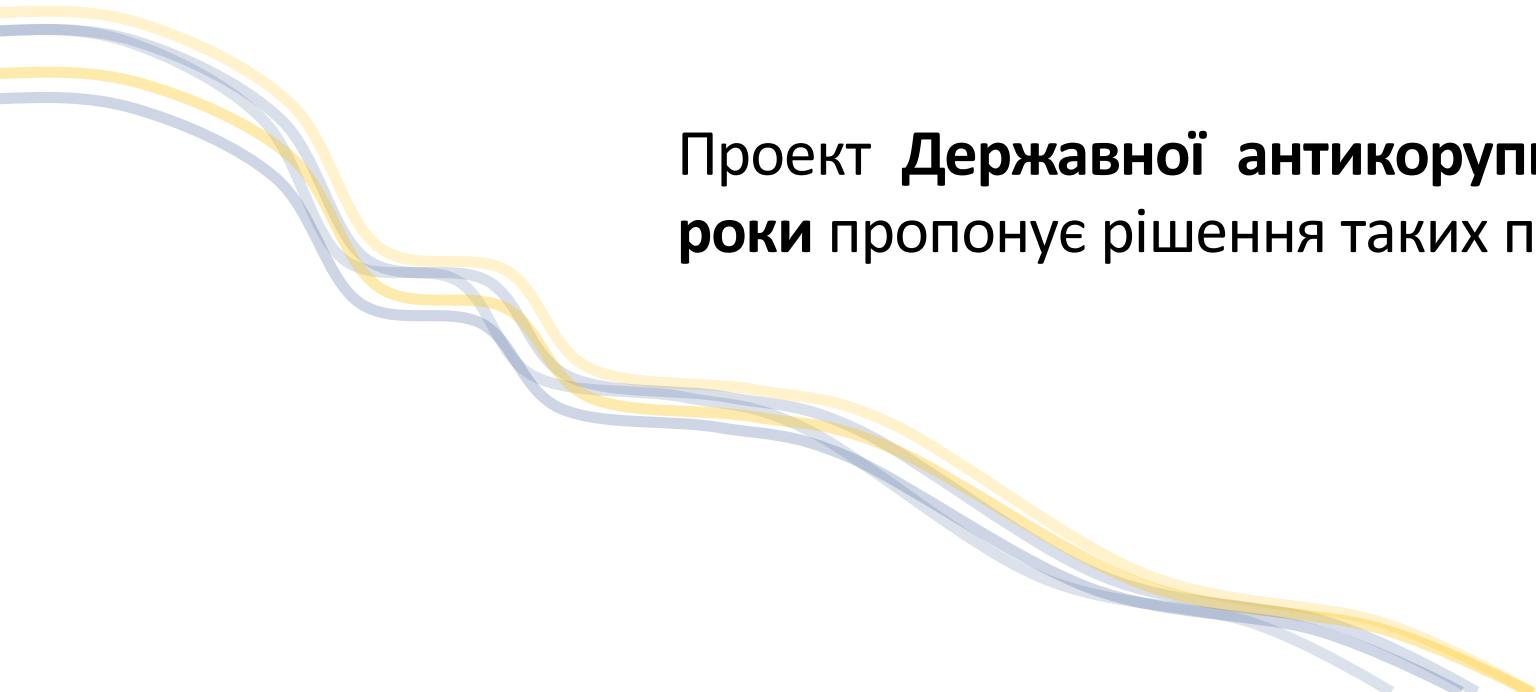
ПРОБЛЕМА 3:

Відсутність внутрішніх каналів для повідомлень про корупцію, які містять в собі інформацію, що віднесена до державної таємниці, таємниці слідства, а також службової інформації, яка була зібрана в процесі оперативно-розшукової, контррозвідувальної діяльності, у сфері оборони країни

РІШЕННЯ:

- 1) Розробити проект закону, яким передбачити створення належних внутрішніх каналів для захищеного подання повідомлень про корупцію, які містять в собі інформацію, що віднесена до державної таємниці, таємниці слідства, а також службової інформації, яка була зібрана в процесі оперативно-розшукової, контррозвідувальної діяльності, у сфері оборони країни;
- 2) Здійснити моніторинг створення внутрішніх каналів для захищеного подання повідомлень про корупцію в усіх органах, які здійснюють оперативно-розшукову, контррозвідувальну діяльність та розвідувальну діяльність, діяльність у сфері оборони країни.

§ 1.6.3. Проблема. Захист викривачів не здійснюється належним чином через недостатню інституційну спроможність уповноважених на це органів та недоліки в законодавчому регулюванні.

Проект **Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки** пропонує рішення таких проблем.

ПРОБЛЕМА 1:

Відсутність налагодженої взаємодії та координації між органами, уповноваженими на забезпечення захисту викривачів, не дає можливості для швидкого реагування на випадки порушення прав та гарантій захисту викривачів та забезпечення належного їх захисту.

РІШЕННЯ:

- 1)** запровадити систему моніторингу діяльності уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції щодо роботи з викривачами;
- 2)** надати Національному агентству з питань запобігання корупції доступ до Єдиного реєстру досудових розслідувань для своєчасного отримання інформації щодо набуття особою статусу викривача;
- 3)** створити систему надання психологічної допомоги викривачам в Україні.

ПРОБЛЕМА 2:

Недостатній рівень обізнаності суддів та адвокатів центрів безоплатної правової допомоги щодо особливостей захисту викривачів.

РІШЕННЯ:

Впровадити на постійній основі навчальні курси для суддів, прокурорів та адвокатів центрів безоплатної правової допомоги з питань правового захисту викривачів.

ПРОБЛЕМА 3:

Українське законодавство не у повній мірі відповідає міжнародним стандартам захисту викривачів.

РІШЕННЯ:

Розробити проект закону, яким передбачити:

- запровадження широкої дефініції поняття «викривач»;
- поширення гарантій захисту викривача на осіб, які сприяли здійсненню повідомлення;
- визначити процедуру розгляду повідомлень, які надійшли регулярними каналами, зокрема, до Національного агентства;
- визначення Національного агентства органом, відповідальним за координацію діяльності органів, уповноважених на забезпечення захисту викривачів;
- забезпечення безпеки викривачів шляхом розширення категорій осіб, які претендують на здійснення заходів безпеки та впровадження нових заходів безпеки.

ПРОБЛЕМА 3:

Відсутність законодавчих норм, які б передбачали особливості захисту військовослужбовців-викривачів.

РІШЕННЯ:

- 1) Розробити проект закону, яким передбачити:
 - вільне обрання каналів повідомлення військовослужбовцями-викривачами;
 - права та гарантії захисту військовослужбовців-викривачів;
 - впровадження механізмів заохочення військовослужбовців-викривачів.
- 2) Провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед військовослужбовців щодо набуття ними статусу викривача, каналів для здійснення повідомлення та гарантій їх захисту як викривачів.

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ
КОРУПЦІЇ

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!